

UDVARHELYI HIRADO.

KÖZMIVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS KÖZEGÉSZSÉGÜGYI HETILAP.

Előfizetési díj

vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden szombaton este.

Hirdetménydíj:

Ötven centiméternyi területen megfűző hirdetmény ára első beigtatáskor 50 krajcár, második beigtatáskor 10 percent, harmadik és minden további beigtatásnál 20 percent árlengedés.
Száz centiméter területet elfoglaló hirdetmény ára első beigtatáskor 1 frt, második beigtatáskor 10 percent, harmadik és minden további beigtatás alkalmával 20 percent árlengedés.
Bélyegdíj minden beigtatáskor 30 kr.

Mellékletdíj: Százától 1 frt 40 kr. — A díjak előre fizetendők.

A szerkesztő lakása:

Botos-utca, ref. tanári lak, emeleti lakosztály.

Kiadóhivatal:

Becsek Dániel könyvnyomdája.

Sz. 8476—1877.

Udvarhelymegye alispánjától.

Hirdetmény.

Udvarhelymegye új törvényhatósági bizottsága folyó évi decemberhó 15-én Székely-Udvarhelytt alakuló és tisztújító közgyűlést fog tartani, mely alkalommal következő hivatalos állomások fognak 6 évre választás utján betöltetni, u. m.:

Alispáni állomás 1800 frt fizetés-, 200 frt utazási átalánnyal.

Főjegyzői állomás 1400 frt fizetéssel.

I. aljegyzői " 900 " "

II. " " 800 " "

III. " " 700 " "

Tiszti ügyészi állomás 600 " "

Árvaszéki elnöki " 1000 " "

Két árvaszéki ülnöki állomás, egyenként 800 frt fizetéssel.

Pénztárnoki állomás 800 frt fizetéssel.

Számvevői " 700 " "

Főorvosi " 600 " "

Erdőszí " 600 " "

Három szolgabírói állomás, egyenként 900 frt fizetés- és 100 frt irodai átalánnyal.

Három segédszolgabírói állomás, egyenként 600 frt fizetéssel.

Három járási orvosi állomás, egyenként 400 frt fizetéssel és állatorvosi állomás 400 frt fizetéssel.

Figyelmeztetnek tehát mindazon egyének,

kik ezen állomások valamelyikére pályázni akarnak, hogy eziránti kérvényeiket az esetleg törvényszerűleg megkívánt képesítési okmányokkal felszerelve, a kijelölő (kandidáló) bizottság összeülése előtt főispán ő méltóságához írásban nyujtsák be.

Sz.-Udvarhelytt, 1877 december 1-én.

Dr. Török Albert,
alispán.

A hivatalos lapból.

MI ELSŐ FERENC JÓZSEF,
ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSÁSZÁR,
Csehország királya stb. és Magyarország
Apostoli királya.

Kedvelt Magyarországnak és társországai hű főrehdei és képviselői közös egyetértéssel a következő törvénycikket terjesztették szentesítés végett Felségünk elé:

1877. évi XXII. TÖRVÉNYCIKK

a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról.

(Szentesítést nyert 1877. évi november 16-án. Kihirdettetett az országgyűlés mindkét házában 1877. évi november 22-én.)

I. FEJÉZET.

Általános határozatok.

1. §.

A kisebb polgári peres ügyek azon részében, melyek a községi bíraskodást meghaladják (14. §.), bíraskodnak:

a) a járásbíró;

b) megyékben a szolgabíró; ha a jelen törvény 2. §-a értelmében ezen bíraskodással felruházatik;

c) törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu városokban, továbbá nagy községekben és körjegyzői szövetkezetek területén, a jelen törvény 3. §-a értelmében kinevezett békebíró.

2. §.

A szolgabíró az igazságszolgáltatás gyorsítása végett ezen bíraskodással azon esetben ruházandó fel: ha az a közigazgatás hátráltatása nélkül lehetséges és ha az illető jogot végzett vagy elméleti bírói vagy jogtudományi államvizsgát tett, vagy már bírói hivatalt viselt.

Ezen felruházás a közigazgatási bizottság felterjesztésére, a belügyminiszter beleegyezésével, az igazságügyminiszter által, a király nevében történik.

3. §.

Törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu városokban, nagy községekben és körjegyzői szövetkezetek területén egy vagy több jogot végzett vagy elméleti bírói vagy jogtudományi államvizsgát tett vagy bírói hivatalt viselt feddhetlen jellemű alkalmas egyén, a közigazgatási bizottság meghallgatása után az igazságügyminiszter által a király nevében békebíróvá kinevezhető, ha:

a) ez iránt a törvényhatósági joggal felruházott város közvetlen; a rendezett tanácsu váro-

TÁRCA.

A budapesti protestáns új árvaház felavatása.

Az új árvaház — mint már e lapokban közöltük — a folyó év nyarán teljesen felépült, felszereltetett, az árvák már augusztus havában beléköltöztek; az ünnepélyes felavatása azonban ezen díszes, műizléssel, de mindamelllett a takarékoság elvének szigorúan szem előtt tartásával emelt épületnek f. hó 16-dikára halasztatott.

Kedvesen megható, oly igen egyszerű és mégis fenséges innepnap volt ez. Az intézet két egymásba nyíló nagy termét díszes közönség töltötte meg, mely körül koszorút az egyik terem oldalfalai mellé állított árváruk s leányok képeztek. A közönség körében ott volt az egész női választmány, élén gróf Teleky Sándorné s báró Kochmeister Frigyesné urnókkal s a humanisztikus intézmények egyik hő lelkű pártfogójával Tisza Kálmánnal; ott volt az igazgató bizottság, elnökével b. Kochmeisterrel, az oktatásügyi minisztérium részéről Tanárky Gedeon, a főváros részéről a fő- s egyik alpolgármester s több tanácsnok, ott láttuk gr. Dégenfeld Imrét, Ivánka Imrét, a helybeli evang. egyház több tanácsnokát, több országgyűlési s városi képviselőt, az öt magyar református püspököt, a konventi tagok nagy részét, az egyháziakat talán kivétel nélkül.

A ref. theol. énekkar szabatosan előadott énekével („Szívemet hozzád emelem”) vette kez-

detét az ünnepély, az ének elhangoztával György Vilmos ev. lelk. ur lépett a rögtönzött szöszékre, s a következő ima szárnyain emelkedett s emelte a közönséget a nemes munkálkodásra áldását árasztó jó Isten számolyához:

Az országos prot. új árvaház megnyitásakor.
1877. november 17.

Te szent neveddel kezdjük innepünket,
Mindenható, kegyelmes Istenünk;
Hozzád emeljük érező szívünket,
S először is feléd tekint szemünk.
S érzelmek a n a k, úgy mint könyje e n n e k,
Néked rebeg hálát, a végtelennel,
Ki megsegítéd ezt a szent művet,
S meg adtad érnünk e szép ünnepet.

Szent hála néked, áldásoknak atyja,
Hogy adtál résztvevő hű szíveket,
Melyeknek szent Fiad parancsolatja
Tettekre keltő ébresztője lett;
Kik részesülvén áldásid javában,
Részt vettek a vesztés szívek bajában,
S kiknek kegyelmed annyi jót adott,
Kis árváknak nyitottak hajlékot.

Hajlékot adtak a hajléktalannak,
Az árva gondját folvevék hiven;
S bár a szülék a porló sirba vannak,
Nem árva itt többé az árva sem!
Szülői hű gond örökös felette,
S az a jóság, mely ápolásba vette
Mi tőle telhet, mindent visszaad:
Szívet, szerelmet, pártfogót, anyát!

Ez a hajlék az, mely imé fölépült,
Melyet, nagy Isten, néked szentelünk!
Tiéd a hála, hogy ilyenre szépült,
Áldó karoddal te valál velünk.
Te óvd meg ezt, te véd meg szent kezdeddel,
Te áldd meg a te bőséges kegyeddel
Mindazokat, akik fölemelék,
Mind, akik itt otthonjukat lelék.

S még akkor is, ha majd e hű szívekre
Szent végezésed hervadást hozand,
S e szép örökség száll újabb kezekre,
Boldoggá tenni a boldogtalant:
Adj oly hűséget az utód szíveknél,
Mint volt e buzgó alkotó-híveknek,
Hogy álljon e lak ronthatatlanul
Árváknak enyhül, bunak vigaszul. Amen.

Ezen ima, s az erre felhangzott ének után Török Pál püspök ur tartott egy ezen magasztos ünnepélyhez méltó beszédet, oly meggyőzőleg s részint a szentírásból vett számos idézettel, részint az előttünk levő élő példákkal mutatván ki, hogy miben áll a valódi istenitiztelet. Majd az „Eine feste Burg“ elénekzése után Dolleschall Gy. német evang. lelkész ur zárímaja következett, mélyen meghatott kebellet rebegeve hálát Istennek, ki minket ennyire serkentett.

Berekesztette az ünnepélyt az egyet elnöke b. Kochmeister urnak a prot. árvaegylet s az új árvaház történelmét s illetőleg létrejvetelét a főbb vonásokban vázoló következő felolvasása: (Folyt. köv.)
„Prot. egyh. és isk. lap.” Tarkas József.

sok képviselőtestülete és a nagy község, vagy az egy körjegyzőségben szövetkezett több kis községnek előjárósága pedig a közigazgatási bizottság útján folyomodik;

b) és oly egyént, ki a fentebbi kellekekkel bírván, e tiszt átvételére késznek nyilatkozik, javaslatba hoz.

Ezen békebírók az 5. §-ban foglalt községi bíráskodással is megbízhatók, ha ezt az illető hatóságok folyamodványukban [a] pont] szintén kérik, mely esetben a békebíró ebbeli működésének tartama alatt, az említett hatósági területeken külön községi bíráskodásnak helye nincs.

4. §.

A szolgabíró azon bíráskodást, melylyel a 2. §. értelmében felruházott, mindaddig megtartja, míg a szolgabírói hivatalt viseli, kivéven, ha időközileg a viszonyok változván, ez a közigazgatás hátráltatásával járna, mely esetben a szolgabíró ezen bíráskodás továbbvitelétől a közigazgatási bizottság meghallgatása mellett, a belügyminiszter beleegyezésével, az igazságügyminiszter által felmenthető.

5. §.

A községi bíráskodást gyakorolják:

a) szabad királyi, törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban a közgyűlés által e célra rendelt egy vagy több közigazgatási tisztviselő;

b) nagy községekben a bíró a tanács egy tagjával és a jegyzővel vagy helyettesével;

c) kis községekben a bíró az előjáróság két tagjával.

Az írásbeli teendőket, ha az előjáróságnak erre alkalmas más tagja nincs, a körjegyző vagy helyettese, avagy egy e célra az előjáróság által meghívott alkalmas községi lakos végzi.

d) Budapest fővárosban a községi bíráskodással a kerületi előjáróságok tagjai is megbízhatók.

6. §.

Oly járásokban, ahol a járásbírók több bírói személyből áll és ahol a forgalmi viszonyok és a járás terjedelme szükségessé teszik, az igazságügyminiszter az érdeklettek kérelmére, a járásnak a kisebb polgári peres ügyek elintézése céljából két vagy több szakaszra való elosztását elrendelheti.

Mindenik szakasz főhelyén alkalmas időközben a járásbírók egyik bírói tagja megjelen és előre meghatározott és közzétett rendes törvénynapokon a szakaszban felmerült kisebb polgári peres ügyeket elintézi.

7. §.

A jelen törvény szerinti bíráskodással felruházott szolgabírók és kinevezett békebírók tisztök elfoglalását megelőzőleg a törvényhatóság közigazgatási bizottsága vagy annak kiküldöttje előtt követhető esküt (fogadalmat) kötelesek letenni:

Én N. N. esküszöm (fogadom), hogy a királyhoz és az alkotmányhoz hű leszek és hogy mindazon ügyekben, melyekben mint bíró eljárni és ítélni hivatva leszek, igazságosan, a törvény és lelkiismeretem szerint fogok eljárni.

A községi bíráskodással megbízott közegek-nél ezen eskü helyét a hivatali, illetőleg előjárói eskü pótolja.

8. §.

Békebíróvá nem nevezethetnek ki:

1. az állami tisztviselők;

2. a községi és körjegyzők;

3. az ügyvédi jegyzékbe bevett ügyvédek és az ügyvédjelöltek lajstromába bevezetett ügyvédjelöltek;

4. a királyi körjegyzők;

5. a véderőnek a hadsereghez, haditengerészethez és honvédséghez tartozó, tetteges szolgálatban levő tagjai;

6. valamely egyházközségben alkalmazásban levő lelkészek és segédlelkészek, továbbá a szerzetesek és a néptanítók.

9. §.

A járásbírók és a jelen törvény értelmében bíráskodással felruházott szolgabírók a kisebb jelentőségű polgári peres ügyek azon részében, mely a községi bíráskodást meghaladja, a jelen törvény 1. §. c) pontjában említett közegek felállítására esetében is járásuk egész területén gyakorolják ezen bírói hatóságot.

A városokban, nagy községekben, vagy körjegyzői szövetkezetek területén alkalmazott békebírók hatásköre csak az illető város, nagy község, vagy körjegyzői szövetkezet területére terjed ki. A közigazgatási bizottság felterjesztésére azonban az igazságügyi miniszternek jogában áll, a szabad királyi, a törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú várost két vagy több elkülönített járásra felosztani és a felosztott részeket ismét egyesíteni.

10. §.

A községi bíráskodás tekintetében Budapest fővárosának mindenik közigazgatási kerületében megbízott közegek csak az illető kerületben gyakorolják ezen bírói hatóságot.

11. §.

A jelen törvény szerinti eljárás alá a következő polgári peres ügyek tartoznak:

1. Pénzköveteléseket tárgyzó keresetek, melyek összege a járulékokon kívül 50 frt meg nem halad.

2. Ingóságok vagy munkateljesítés iránti keresetek, ha a kereset tárgyának értéke a járulékokon kívül 50 frtot meg nem halad, vagy felperes a követelés tárgya helyett 50 frtot meg nem haladó pénzüsszeget elfogadni késznek nyilatkozik.

3. Kamatok, életjáradékok, tartási és élelmezési kötelezettségek iránti keresetek, ha a kereset tárgya a járulékokon kívül évi 50 frt összeget vagy értéket meg nem halad, vagy felperes a kereset tárgya helyett 50 frtot meg nem haladó pénzüsszeget elfogadni késznek nyilatkozik, és ha a főkötelezettség bírói ítéleten, vagy körjegyzői közokiraton alapul, vagy az adós által kétségbe nem vonatik.

4. Polgári eljárás alá tartozó mezei rendőri ügyek, ha a követelt összeg a járulékokon és az esetleg szintén megítélhető pénzberségen kívül 100 frt összeget meg nem halad; és ugyanazon összeg erejéig a vadak által okozott kárterítést tárgyzó keresetek.

5. A bérelt laknak vagy tartozmányainak kiűritése, ugyanezeknek a bérlő részére való átbozsátása iránti keresetek feltétlenül; lakást és tartozmányait nem képező más bérelt helyiségek kiűritésére és átbozsátására vonatkozó keresetek pedig csak akkor, ha az évi bérösszeg Budapesten 400 frtot, más helyen pedig 200 frtot meg nem halad.

Részint lakást és tartozmányait képező, részint más helyiségek együttes kibérlése esetében a bérlemény kiűritése vagy átbozsátása iránti keresetek csak azon esetben tartoznak a jelen törvényben szabályozott eljárás alá, ha az együttes évi bérösszeg Budapesten 400 frtot, más helyen pedig 200 frtot meg nem halad.

6. Haszonbérletek visszabocsátása iránti keresetek, ha az évi bérösszeg 50 frtot meg nem halad.

7. A becsületsértési ügyek az ország azon területén, ahol ezek polgári peres eljárás tárgyát képezik.

8. A vásári bírósági ügyek az országos és heti vásárok ideje alatt, ha a követelt összeg vagy követelt tárgy értéke a járulékokon kívül 50 frtot meg nem halad.

9. Mesgye igazgatási és sommás visszahelyezési ügyek azonban csak akkor, ha a per tárgyát lakásnak vagy tartozmányainak, avagy egy kat. holdat meg nem haladó földbirtoknak birtoklása képezi.

Telekkönyvi és váltóügyek, továbbá a bányászati és urbéri bíróságok elé, ugyszintén a fennálló törvények értelmében közigazgatási, vagy más nem

bírói hatósághoz utalt ügyek, végre a jelen szakasz 8. pontjának eseteit kivéve, a kereskedelmi ügyek a jelen törvényben szabályozott eljárás alá semmi esetben sem tartoznak.

12. §.

A 11. §-ban elő nem sorolt ügyekben a jelen törvény szerinti eljárásnak azon esetben sincsen helye, ha a felek magukat akár a bíróság megjelölése mellett, akár anélkül, ezen eljárásnak alávetették.

Valamely egészben vagy részben még fennálló követelés, amely a 11-ik §. 1., 2., 3. és 4. pontjaiban megállapított összeget vagy értéket túlhaladja: a jelen törvény szerinti eljárás alá akkor sem tartozik, amidőn annak csak egy része vonatik kereset alá, habár e rész összege vagy értéke nem terjedne is túl a jelen törvény által megszabott bíráskodás hatáskörén.

13. §.

Az 1. §-ban meghatározott közegek, a 11. §-ban felsorolt ügyekben egyenlő bírói hatósággal bírnak.

14. §.

A 11-ik §. 1., 2. és 3. pontjaiban felsorolt ügyek azon esetben, ha a kereset tárgya vagy értéke 20 forint összeget meg nem halad, kizárólag a községi bíráskodás alá tartoznak.

A 11. §. 4. pontjában foglalt ügyek pedig, ha a követelés tárgya vagy értéke 20 frt összeget meg nem halad, felperes választása szerint akár az illetékes járásbíró, szolgabíró és békebíró, akár a községi bíráskodásra hivatott közegek előtt megindíthatók.

15. §.

A bíró illetőséget rendszerint az alperes lakhelye, vagy ha állandó lakhelyel nem bír, tartózkodási helye, jogi személyek, testületek, közintézetek, részvénytársulatok és szövetkezeteknél pedig ezek székhelye szabályozza.

Ha ugyanazon panasz többek ellen intéztetik: bármelyik alperesnek illetékes bírósága választható.

Ha a követelés alapját képező okiratban a kötelezettség teljesítésének helye kikötött: a pert e hely illetékes bírósága előtt is meg lehet indítani.

Jelen törvény 11. §-ának 4. pontja esetében a per azon bíróság előtt indítandó meg, melynek területén a mezei rendőri kihágás vagy a vadak által okozott kár elkövetett.

A 11-ik §. 5. és 6. pontjainak esetében a per a bérlemény helyének, a 9-ik pont esetében pedig a foglalás helyének bírósága előtt indítandó meg.

Több egyenlően illetékes bíróság közt a választás felperest illeti.

16. §.

A bírónak nem szabad oly ügyekben eljárni és ítélni:

1-or, melyekben saját személyénél fogva érdekelve lévén, közvetlenül vagy közvetve kárt vagy hasznot remélhet;

2-or, melyek által felesége vagy jegyese, felvagy lemenő ágbeli rokonai, vagy olyan személyek vannak érdekelve, kik vele másodiziglen oldalrokonságban vagy elsőiziglen sógorságban, továbbá fogadott szülői vagy fogadott gyermeki, végre gyámsági vagy gondnoksági viszonyban állanak;

3-or, melyekben mint tanu, szakértő, képviselő vagy közbenjáró működött;

4-or, az olyan felek ügyeiben, kiknek valamelyikével ellenséges vagy peres viszonyban áll.

Bírói érdekeltség esetében a hason hatáskörrel bíró szomszédos bírák közül felperest illeti a választás: és ha bírói érdekeltség az eljárás folyama alatt merül fel, az eljárás megszüntetése mellett az iratok a hason hatáskörű szomszédos bírák közül ahhoz teendő át, akit felperest választ.

II. FEJEZET.

Eljárás a községi bíráskodás körül.

17. §.

Ezen törvény 28.—43., 48. és 49. §§-ai a községi bíráskodás körüli eljárásban is alkalma-

zandók, a 37. és 39. §§-ok azonban azzal a módosítással, hogy a községi bíróság csak pénzbüntetést, és pedig öt forintig terjedhető összegben szabhat ki.

18. §.

Valamely ténykörülmeny valóságát vagy valótlanságát a bíróság a tárgyalás és a bizonyítás összes eredményének szorgos összevetése alapján szabad meggyőződése szerint itéli meg, valamint azt is, hogy a felek beismerésének, ha az később visszavonatot is, mennyiben tulajdonítható hatály.

19. §.

A bizonyítás módjai: a beismerés, okirat, tanuvallomás, szakértők véleménye, bírói szemle.

Eskü által való bizonyításnak helye nincs.

20. §.

A tanúk és szakértők eskü helyett lelkiismeretükre való hivatkozás mellett kézással erősítik meg vallomásukat.

A vallomásnak ily megerősítése az esküvel erősített vallomással egyenlő erejűnek tekintetik.

Az idézésre kellő igazolás nélkül meg nem jelenő vagy kézással erősített vallomást letenni vonakodó tanu annyiszor, amennyiszor öt forintig terjedhető pénzbüntetésben marasztalható.

21. §.

Ha kellően megidézett felek valamelyike a tárgyalásra meg nem jelen, és a másik fél a halasztásba önként bele nem egyezik: a megjelenő félnek a kereset tárgyára vonatkozó ténykörülmenyek iránt tett előadása, amennyiben a bíró előtt fekvő bizonyítékok által meg nem cáfoltatik, valóznak tartandó.

22. §.

Tanuhallgatást, bírói szemlét, vagy szakértők meghallgatását a bíró szóval rendeli meg, és a mennyire lehetséges, a bizonyításokat a tárgyalás napján maga veszi fel.

Ha a bizonyításnak a tárgyalási határnapon való felvétele nem eszközölhető, a bíró erre újabb határnapot rendel, vagy a körülményekhez képest az illetékes hason hatáskörű bíróságot keresi meg. Ezen esetekben a felek a határnapról azonnal előszóval vagy később írásban értesítendő, a meg nem jelenés mindazonáltal az eljárást nem akadályozza.

Ugy a tanukhoz, mint a szakértőkhöz azon ténykörülmenyekre, melyek bebizonyítása általuk szándékolatik, tartozó kérdéseket a bíróság saját belátása szerint hivatalból, vagy a felek indítványára intézhet.

Megkeresés esetében a tanúk és szakértők vallomása lehetőleg szó szerint és a bírói szemle eredménye is jegyzőkönyvbe veendő.

23. §.

A tárgyalásról jegyzőkönyv vezetendő, melynek tartalmaznia kell:

- az eljáró bíróság megnevezését, a tárgyalás helyét és idejét;
- a feleknek, illetőleg képviselőiknek neveit;
- a kereset tárgyának megjelölését;
- az ítéletet és annak rövid indokolását.

Községi bíraskodás alá tartozó ügyekben a jegyzőkönyvet vezető az illető községi vagy körjegyző vagy ezek segéde, avagy más, a bíró által e célból meghívott és meghitelt jegyzőkönyvvezető.

A jegyzőkönyv a felek előtt felolvastatik, a bíró, illetőleg a bíróság egyik tagja, kis községekben a jegyzőkönyvvezető által aláíratik s bírói pécséttel ellátatik.

A felek is kötelesek a jegyzőkönyvet aláírni, illetőleg kézjeggyel ellátni. Ha a felek valamelyike ezt megtagadja, ezen körülmény a jegyzőkönyvben megjegyzendő.

24. §.

Az ítélet a feleknek rendszerint a tárgyalás befejezte után azonnal kihirdetendő.

Ha a felek valamelyike a kihirdetésnél nem volt jelen, az a jegyzőkönyvben megjegyzendő és annak a jegyzőkönyv kiadványa írásban kézbesítendő.

25. §.

A községi bíraskodást gyakorló közegek határozataival eldöntött ügyet, a meg nem elégedő fél a sérelmes határozat kihirdetésétől, illetőleg kézbesítésétől számítandó 8 nap alatt a járásbíró elé viheti, ki abban a kisebb polgári peres ügyekre megszabott eljárás szabályai szerint jár el.

Ezen szándék szóval vagy írásban az eljáró községi bíróságnál bejelentendő és a jegyzőkönyvben a bejelentés időpontjának kitétele mellett feljegyzendő.

A bíróság a jegyzőkönyv kiadványát legfőlebb 8 nap alatt azon járásbíróhoz küldi be, melynek járásához a község vagy város tartozik.

Ha az ügy a járásbíró elé vitetett, a végrehajtás a biztosításon túl nem terjedhet, mi ha foganatosított, az erről szóló jegyzőkönyv pótlólag a járásbíróhoz szintén átteendő.

26. §.

A járásbíró a jegyzőkönyv vétele után az ügyben ezen törvény 29. és következő §§-ai szerint jár el.

27. §.

A községi bíraskodással felruházott békebírák (3. §.) az ily ügyekben is a III. fejezet határozatai szerint járnak el. (Folyt. köv.)

KÖZMIVELŐDÉS.

A reformátusok konventje Budapesten.

Hazánk két milliónyi, tiszta magyar református népe be van ugyan rendezve egyházközsegileg, egyházmegyéileg és egyházkerületileg, de nincsen mindaz öt egyházkerületet magában foglaló zsinata és központi kormányzó testülete. E szétszakadozott sajnós eredménye, hogy a különben tekintélyes szellemi és anyagi tőkével rendelkező egyházi és iskolai társadalom nem képes erejét kellőleg érvényesíteni se befelé, se kifelé. S e tehetetlenségnek aztán bűját vallja maga a nemzet is, amennyiben köztudat szerint a magyar protestánszpiráció csaknem négyszáz esztendővel fogva még egyszer sem állottak ellentétbe a nemzet legegységesebb törekvéseivel, sőt inkább nem egy esetben a magyar protestánszpiráció éppen előharcosa volt a nemzeti aspirációknak is.

Régen érzik e bajt nemcsak a szóban forgó hitfelekezet, de az egész nemzet jobbjai.

Nemzetünk, hazánk ez időszerűtlen szerencsétlenségei — úgy látszik — kellőleg megérlelték azon régi tervet, hogy az öt egyházkerület (t. i. dunamelléki, dunántuli, tiszamelléki, tiszántuli és erdélyi) a zsinatban és a felállítandó központi kormányzó testületben szorosabban egyesüljenek.

A legújabb kezdemény a tiszántuli egyházkerület érdeme, amennyiben tavaszi közgyűléséből határozatképes a d h o c konventtartást indítványozott, hogy ez által aztán létre jöhessen az alkotmányozó zsinat.

Az indítványt mind az öt egyházkerület örömmel fogadta, s az ötven tagból álló konvent idei november 15., 16. és 17. napjain Budapesten a reformált egyházközseg tanácstermében már gyűlésezett is.

E gyűlés állott az öt református püspökből, öt egyházkerületi főgondnokból és negyven képviselőből, kiket az egyházkerületek választottak.

November 14-én konferencia volt, mely egyebek között a másnap kezdődő tanácskozás munkatervét állapította meg.

15-én báró Vay Miklós egyházkerületi főgondnok és Török Pál püspök vezetése alatt megindult a tanácskozás.

A tiszántuli egyházkerület képviselői a teendőkre nézve kész javaslattal állván elő, úgy szólva alapot, anyagot és irányt adtak a tanácskozásnak.

Fölolvasott véleményök szerint négy bizottság volna kiküldendő, melyek közül:

„Az első bizottság feladata lenne véleményt adni a most következő zsinat helyéről, idejéről, tagjainak választási módjáról, számáról, a zsinattartás költségeinek honnan való fedezéséről, utazási és napi díjakról, a zsinat mikénti megalakulásáról, egész szervezetéről s tanácskozási rendszabályairól s különösen az utóbbiakra vonatkozólag egy rendszeresen formulázott javaslatot készíteni.

A második bizottság feladata lesz rendszeres egyházalkotmányi törvénytervet dolgozni ki.

A harmadik bizottság pedig fegyelmi törvényeket vagy szabályokat — ideértve természetesen az egyházi perrendtartást is — és házassági szabályokat fogja készíteni.

A negyedik bizottság feladata lenne egyházunk és iskoláink államjogi viszonyai ügyében az említett előterjesztést elkészíteni, hogy az a következő konvent s majd a zsinat által is elfogadtatván, az illető helyekre még a zsinat kebeléből felterjeszthessék.”

A tiszántuliak ezen javaslatát többek hozzájárása után egyező akarattal elfogadván általánosságban, a részletes tárgyalás alkalmával gróf Lónyay Menyhért módosítványt hozott javaslatba, melyszerint nem négy, hanem csak egy bizottság volna kiküldendő, s e bizottság teendői is másképen volnának sorolandók.

Ez előszóval előadott módosítványt a konvent általánosságban szintén elfogadván, beveződött a 15-diki tanácskozás a módosítványt tevő gróf azon ígéretével, hogy előadott nézeteit következő napon írásban fogja beadni.

A Lónyay-féle módosítvány 16-án a következő szövegben került szövegre:

„Az egyetemes értekezet egy... számból álló bizottságot küld ki azon megbízással, hogy:

Tegyen javaslatot az egybehívandó zsinat helye, ideje, tagjainak száma, a választás módja s a tanácskozás sorrendje iránt. Hozza javaslatba és fogalmazza azon kérdéseket, melyek a tartandó zsinat tanácskozásai és határozatai alá lesznek terjesztendőek.

Ezen javaslatok szervezésénél a bizottság számára a következő irányt tűzi ki az egyetemes értekezet:

Javaslatai körét ne terjessze többre, mint a minék a tartandó zsinat sikerrel megfellelhet. Azon tárgyakra szorítkozzék, melyek a magyar prot. egyh. legfontosabb és legsürgösebb megoldandó kérdéseit képezik, és melyek csak zsinaton hozandó törvények által oldhatók meg.

Az egyház szervezeteire vonatkozó javaslatnál irányadóul szolgáljon az, hogy lehető egyöntetűleg készítsessék az egyház szervezete, a javaslandó szervezet alkalmas módot nyújtson a magyar protestáns egyházat közösen érdeklő minden ügyben egységesen intézkedni, érdekeit megóvni s jogait sikeresen védelmezni, az egyházkerületeknek századokon át fejlődött és üdvösnek bizonyult intézményei s autonóm jogainak sérelme nélkül.

Ennélfogva az egyetemes értekezet a kiküldött bizottságtól törvényjavaslat alakjában kellő indoklással javaslatot kíván következő tárgyakban: A magyar protestáns egyház kanonjairól; a fegyelmi eljárásról; oly konventről, melynek feladata lenne jogérvényesen és kötelezőleg határozni, mindazon ügyekben, melyek a magyar protestáns egyházat közösen érdeklik és egyetemes intézkedést kívánnak.

A bizottság javaslatait kinyomtatván, közölje az egyházkerületekkel és az egyetemes értekezet tagjaival. Ezután az egyetemes értekezet ismét egybejövén, a zsinat elé terjesztendő javaslatokat meg fogja állapítani.”

E módosítvánnyal szemben a tiszántuliak, kivált Révész Bálint püspök és Révész Imre, azon aggodalmuknak adván kifejezést, hogy így a célbavett alkotmányozó zsinatból semmi sem tud lenni, a módosítványt tevő gróf Lónyay késznek nyilatkozott módosítványában az egyházszervezetnek tüzetesebb megjelölésére. Ezen nyilatkozaton aztán mindenki megnyugodván, megállapították, hogy a kiküldendő bizottság 18 tagból áll.

jon, melyhez öt tagot ad a tiszántuli, négyet az erdélyi és hármát-hármát a két dunai és tiszamelléki egyházkerület, s ezeknek a maguk kebeléből leendő kijelöléssel mindenik kerület képviselőit megbízván, örvendetes véget ért a 16-diki tanácskozás is.

Szombaton, t. i. 17-én a 18-as bizottságot megalkotván a konvent, ennek rendelkezésére bocsátotta a tiszántuliak véleményét s az ezzel kapcsolatos, Lónyay-féle módosítványt, kijelentvén azonban, hogy a bizottság keze azok által nincs megkötve.

A konventi tanácskozás bezárása után a 18-as bizottság még együtt maradt s elnöknek Nagy Péter, helyettes elnöknek Révész Bálint püspök urakat megválasztván, két albizottságra oszlott.

Egyik albizottság Budapesten fogván ülésezni, véleményt készítend a zsinat helyéről, idejéről, szervezetéről, házszabályairól sat.

Másik albizottság Debrecenben fog ülésezni, ki fogja dolgozni az egyházalkotmányt, revideálni fogja a kánonokat, vagyis egyházi törvényeket, s fegyelmi javaslatot fog készíteni.

A bizottsági munkálkodás valószínűleg már decemberben kezdetét venni.

Szakács Mózes.

LEVELEZÉS.

Az általam alapítandó „Székelyföldi muzeum“ számára f. év november havában beérkezett tárgyak II-ik kimutatása.

I. Könyvek, kéziratok és egyéb nyomtatványok: Jakab Lajos urtól (H.-Szt-Márton) 42 kötet könyv, 2 irott könyv. Jakab Gyuláné urasszonytól (H.-Szt-Márton) 40 köt. nyom. könyv. Szentiványi Ignác urasszonytól (Nyujtód) 3 évi „Hon“ hirlap. Báró Szentkereszthy Irén ő nagyságától 1 füz. nyomtatvány. Kozma Ilka kisasszonytól (Nyujtód) 2 drb hártán irott adománylevél. Pethő István szolgabíró urtól (Torja) 10 köt. könyv. Vásárlás utján 9 évi „Nefejejs“ hirlap, 11 köt. könyv, 30 drb szomorujelentés a XVIII. századból.

II. Régiség, pénz és érem: Horváth László főjegyző urtól (S.-Szt-György) 1 olasz réz-

pénz. Sényi Sándorné ő nagyságától (Bécs) 1 bronz érem. Szabó J. alezredesné ő nagyságától (M.-Vásárhely) 1 bankópénz 1700-ból. Jancsó Balászné urasszonytól (K.-Vásárhely) 3 drb rézpénz. Bartalis József urtól (Telek) 3 drb rézpénz. Mihály Albert urtól 1 drb ezüst, 2 drb rézpénz. Gál Lajosné urasszonytól 1 cserépkancsó. Pethő István urtól (Torja) 1 pisztoly. Dindár Istvánné urasszonytól 1 bronz fogantyú. Szentiványi Ignác urasszonytól 9 pár ezüst válkapocs láncsal. Vásárlás utján 1 könyv-urna, 1 bronz érem, 2 ezüst érem, 12 ezüst (római) pénz, 4 rézpénz, 1 kard, 1 mellvért.

III. Természeti tárgyak: Biró Béla urtól 2 drb kiszáritott békahal. Vasadi N. Gyula urtól 1 férfi-koponya. Vásárlás utján 1 kókusdióhéj, 1 arany tufa, 1 állat-koponya, 15 drb lepke, 11 drb rovar.

Fogadják a lelkes adakozók, kik egy nemzet kincsét gyarapították kedves hozzájárulásuk által, legforróbb köszönetemet, egy nemzet hálás elismerését.

Imecsfalva (Háromszéken), 1877. dec. 3.

Özv. Cserey Jánosné
Zathurecky Emilia.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A kolozsvári iparműtörténelmi kiállítás dec. 2. megnyílt. Az érdekes tárlatnak bőven van látogatója. Napi bevétele 200—300 frt. Aki teheti, jól teszi, ha meglátogatja.

— Háborúhírek. December első hete török testvéreinkre nézve kezd örvendetes lenni. Mehemmed Ali hadai kezdenek sikerrel megállani az ellenség előtt. Sőt Schakír basa Etropol felé nyomul. Szuleiman pedig jelenti e hó 4-éről, hogy Fuad basa Elena körül szép diadalt nyert a muszkákon. Orosz veszteség 3—5000 ember, tizenegy ágyú, husz-főporos szekrény.

— Nőegyleti élet. Folyó év dec. 3-án a város-háza nagytermében Zajzon Ferencné és Szakács Ottilia által rendezett fillérestély sorrendje: 1) „Nefejejs-mazurka“, Márk Gézától, zenélték Szekeres Albert, Tontsch György, Rác Károly, Márk Géza és Dékányi Ernő, főreáliskolai tanulók. 2) „A vérmérsékekről“, felolvasta Gyalokay Mózes,

főreáliskolai tanár. 3) „Magyar népdalok“, előadták a fennebbiek. 4) „Vadrózsa“, Tompától, szavalta Hickmann Nina. 5) „Belizárból“, Donizettitől, előadták a fennebbiek. 6) „Magyar hazafiak indulója“, előadták a fennebbiek. Voltak 140-en, gyűlt 8 frt 28 kr. Sz.-Udvarhelytt, 1877. dec. 4. Özv. Lakatos Jánosné, r. b. elnök. Zajzon Ferencné, egyl. jegyző.

— Megyénk kebelében nagyban folynak a tanakodások a közelgő tisztújítás érdekében. Nem is csekélység százezer embert hat esztendeig nyomorba szoritni, vagy tisztességes helyzetbe juttatni. S pedig ez történik.

— Bartha Miklóst a királyi tábla szabad lábra helyezte, s hir szerint Ugron Gábor is haza jövendő. Hozza Isten minél előbb! A bujdosok kenyere keserű kenyér.

— Figyelmeztetés. A „Székely mivelődési és közgazdasági egyesület“ által „a székelyföld mivelődési és közgazdasági állapotának és viszonyainak leírására“ a mult 1876. év november havában kihirdetett pályázat határideje jövő 1878. évi május hó 1-ső napján fog lejárni, miről az illetőket ezenel figyelmeztetni kívánja Budapesten, 1877. dec. 3-án, az egyesület központi választmányára.

— A székely mivelődési és közgazdasági egyesület központi választmányának idei 53. szám alatt kelt, s az udvarhelymegyei vidéki választmányhoz intézett átirata következtében alólrít, mint az udvarhelymegyei vidéki választmány pénztárnoka, felkérvén a Székelyegyletnek megyénk területén lakó m. e. hetven tagját a tagsági díj befizetésére, mai napig a következő befizetések történtek: 1) Török Sámuel 1876-ra 5 frt. 2) Benkő Gyula 1876. és 1877-re 10 frt. 3) Korondi Mózesné 1877-re 5 frt. 4) Kozma Ferenc 1877-re 5 frt. 5) Sándor Mózes 1877-re 5 frt. Együtt: 30 frt. Sz.-Udvarhelytt, 1877. dec. 5. Nyilvános nyugtá gyanánt: Szakács Mózes, az udvarhelymegyei vidéki választmány pénztárnoka.

Szerkesztői izenetek.

Egy választónak Sajnálataunkra későn érkezett. M. K.-nak. A készen kiszedett cikket kénytelenek voltunk jövő számunkra hagyni, s ezért bocsánat!

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: Szakács Mózes.

HIRDETÉSEK.

[17]

[3-3]

Szives figyelmeztetés.

A „Victoria“ biztosító társaság csödbe jutása folytán az illető t. érdeklétek szivesen figyelmeztetnek, miszerint nevezett csödbe esett társaságnál most már biztosítva nincsenek, mert kár esetében csak a csödtömeghez fordulhatnának, követelésüknek tehát a legjobb esetben is csak egy aránylag csekély részét és csak évek után remélhetnék, miért is jól felfogott érdekük kívánja, hogy késedelem nélkül más hazai társaságnál biztosítsák életüket és vagyonukat.

E tekintetben a „Tisza“ biztosító társaság alulírott főügynöksége személyes felvilágosítással szolgál, valamint vidéki ügynökségekre ajánlkozónak megbízásokat ad s esetleg a legméltányosabb díjak mellett magát a n. é. közönségnek biztosítások kötésére tisztelettel följajánlja.

A „Tisza“ biztosító társaság

sz.-udvarhelyi főügynöksége:

Ádám István és Dénes.

Dr. Handler Mór

ORVOS-, sebészudor, szülész és szemész,
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

TITKOS

betegségeket:

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint **magömléseket,**
az ingerlékeny gyengeséget, az ondfolyást, különösen a

tehetetlenséget

[12]

(elgyengült férfertőt);

2) **hugyészólyásokat** (még oly idűket is), a nemi-zőrészek **bujakóros fekélyeit** és másodrendű **bujakórt** minden alak-
jaiban és elcsúszásában;

3) **hugyészószűkítéskéket;**

4) **friss és idült nyáktölyásokat** nőknél, az ugynevezett **fehér-folyást,**
és az onnan eredő

MAGTALANSÁGGOT;

5) **bőrkiütéseket;**

6) a **hugyhólyag** betegséget és mindennemű **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként:

Állást 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Halkik: Pesten, belváros, kigyó-utca 2-ik szám, a kigyó- és vársház-utca sarkán,
(Rotenbiller-féle házban), 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a **GYÓGYSZEREK** megküldetnek.